

ХАРАКТЕРИСТИКА МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

P. Lysak,

Applicant for PhD, Scientific-Research Institute of the State Border Guard Service of Ukraine

CHARACTERIZATION OF MECHANISMS OF PUBLIC SECURITY MANAGEMENT OF THE UKRAINIAN-RUSSIAN STATE BORDER

У статті проведено аналіз наукових підходів щодо визначення поняття "механізми державного управління". Запропоновано авторське визначення поняття "механізми державного управління безпекою українсько-російського державного кордону". Встановлено види механізмів державного управління безпекою українсько-російського державного кордону. Розглянуто сутність та зміст механізмів державного управління безпекою українсько-російського державного кордону. Обґрунтовано, що найважливішими для сфери безпеки українсько-російського державного кордону є організаційний, політичний, правовий, безпековий та військовий механізми державного управління. Доведено їх роль у системі державного управління в сфері національної безпеки в умовах безпосередньої військової інтервенції з боку Російської Федерації.

In the article the analysis of scientific approaches to the definition of "governance mechanisms". The author suggests his own definition of "public security management of the Ukrainian-Russian state border. Established types of public security management of the Ukrainian-Russian state border. The article considers the nature and content of public security management of the Ukrainian-Russian state border. It is proved that the most important for the security of the Ukrainian-Russian state border is an organizational, political, legal, security and military governance mechanisms. Proven their role in the system of state management in the sphere of national security in terms of direct military intervention on the part of the Russian Federation.

Ключові слова: безпека українсько-російського державного кордону, військова інтервенція, механізми державного управління, недоторканість державного кордону, суверенітет, територіальна цілісність.

Key words: security of the Ukrainian-Russian state border, military intervention, the mechanisms of state control, the inviolability of state borders, sovereignty and territorial integrity.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Аналіз сучасної військово-політичної обстановки на українсько-російському державному кордоні що пов'язана із військовою інтервенцією на суверенну територію держави з боку Російської Федерації дає підстави стверджувати про потенційну загрозу національній безпеці України.

Нехтуючи усталеними принципами міжнародного права щодо поваги до суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості державних кордонів, РФ продовжує реалізовувати свої загарбницькі та антиукраїнські плани, сутність яких полягає у здійсненні військової анексії певних прикордонних регіонів України та поширення сепаратистських та екстремістських

настроїв серед населення держави. Дії Москви мають за мету перегляд існуючої лінії спільного державного кордону, що може призвести до анексії частини державної території України та втрати юридичного титулу держави на суверенну територію. По суті, за сучасних умов державності, перед Україною постала потенційна загроза щодо втрати суверенітету та територіальної цілісності держави в умовах безпосередньої військової інтервенції з боку Російської Федерації.

Водночас, сучасні міжнародно-правові, безпекові та політико-дипломатичні зусилля світової спільноти виявились не здатними протидіяти військовій агресії Росії по відношенню до суверенної території України.

З метою захисту суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості державного кордону України, рішенням Ради Національної безпеки і оборони від 16 червня 2014 року було прийнято політичне рішення про проведення односторонньої демаркації сухопутної ділянки українсько-російського державного кордону [1]. Також Кабінетом Міністрів України від 3 вересня 2014 року затверджено проект "Стіна", що передбачає упродовж шести місяців здійснити комплекс заходів з інженерно-технічного облаштування кордону з Росією сигналізаційними комплексами, інженерними спорудами та загорожами [2].

Сьогодні в умовах безпосередньої військової інтервенції з боку Російської Федерації, вважаємо за необхідне запровадження органами державної влади організаційних, політичних, правових, військових, та безпекових механізмів державного управління безпекою українсько-російського державного кордону.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що основоположні засади державного управління та його механізмів є предметом досліджень В.Б. Авер'янова, Г.В. Атаманчука, В.Д. Бакуменка, А.М. Балашова, Т.М. Гладченко, В.Я. Малиновського Н.Р. Нижник, Ю.В. Кобасюка, О.Ю. Оболенського, Ю.П. Сурміна, В.О. Шамрая ін. Вагомий внесок у розвиток теоретичного та практичного обґрунтування механізмів державного управління зробили О.Ю. Амосов, В.Д. Бакуменко, В.В. Говоруха, В.В. Корженко, О.Б. Коротич, М.І. Круглов, П.І. Надолішній, Р.М. Рудніцька, Ю.О. Тихоміров, О.В. Федорчак, Л.П. Юзьков та ін.

Аналізу теоретичних і прикладних основ державної політики національної безпеки у сфері безпеки державного кордону присвячені дослідження О.В. Ананьїна, О.А. Біньковського, М.М. Литвина, А.В. Махнюка, О.Г. Мельникова, В.Ю. Мишаковського, Б.М. Олексієнка, В.К. Плешка, В.М. Серватюка, А.С. Сіцінського, П.А. Шишоліна та ін.

Водночас, на сьогодні відсутні комплексні наукові дослідження теоретичних основ механізмів державного управління безпекою українсько-російського державного кордону.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — здійснити характеристику механізмів державного управління безпекою українсько-російського державного кордону, визначити їх сутність та мету запровадження.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Аналіз теоретичних підходів дає підстави стверджувати, що категорія "механізми державного управління" відіграє важливу роль у науці державного управління. У вітчизняній науці державного управління дослідженню теоретичних та практичних основ, що пов'язані із формуванням та впровадженням механізмів державного управління присвячені роботи багатьох українських вчених.

Енциклопедичний словник з державного управління (автори: Г.С. Одінцева, В.Б. Дзюндзюк, Н.М. Мельтюхова, Н.С. Миронова, О.Б. Коротич) дає визначення механізмів державного управління як "...способів розв'язання суперечностей явища чи процесу в державному управлінні, послідовну реалізацію дій, які базуються на основоположних принципах, цільовій орієнтації, функціо-

нальній діяльності з використанням відповідних їй форм і методів управління. За формою подання — це схематичне зображення статично-динамічного (структурно-функціонального) змісту процесу управління як взаємодії суб'єкта і об'єкта, єдності діяльності і відносин, функціонування певної системи чи підсистеми. Склад елементів та порядок функціонування механізмів державного управління визначається метою, засобами впливу на об'єкт, зв'язками між елементами системи, наявністю ресурсів та можливостей конкретної ситуації. Обов'язковими складовими є: цілі, принципи, функції, методи, інформація, технологія та технічні засоби. Залежно від засобів, які використовуються у конкретних механізмах державного управління, вони можуть бути політичними, економічними, соціальними, організаційними та правовими, а також комплексними відповідно до основних сфер суспільної діяльності" [3].

Професор В.Б. Авер'янов визначає, що "механізми державного управління — це сукупність відповідних державних органів, організованих у систему для виконання цілей (завдань) державного управління відповідно до їх правового статусу, та масив правових норм, що регламентують організаційні засади та процес реалізації вказаними органами свого функціонального призначення. Звідси складовими елементами зазначеного механізму виступають: система органів виконавчої влади; сукупність правових норм, що регламентують як організаційну структуру системи органів виконавчої влади, так і процеси її функціонування та розвитку" [4, с. 27].

Професор В.Д. Бакуменко зазначає, що "механізми державного управління — це практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей. Схема реального механізму державного управління містить цілі, рішення, впливи, дії, результати. Комплексний механізм державного управління вони визначають як систему політичних, економічних, соціальних, організаційних і правових засобів цілеспрямованого впливу органів державного управління" [5, с. 116—117].

На думку науковців Н.Р. Нижник та О.А. Машкова, "механізми державного управління — це складова частина системи управління, що забезпечує вплив на внутрішні (коли йдеться про механізм управління організацією) та зовнішні (коли говорять про механізм взаємодії з іншими організаціями) фактори, від стану яких залежить результат діяльності управлінського об'єкта. Механізм управління — це категорія управління, що включає цілі управління, елементи об'єкта та їх зв'язки, на які здійснюється вплив, дії в інтересах досягнення цілей, методи впливу, матеріальні та фінансові ресурси управління, соціальний та організаційний потенціали. Реальний механізм управління завжди конкретний, оскільки спрямований на досягнення конкретних цілей за допомогою впливу на конкретні фактори і цей вплив здійснюється через використання конкретних ресурсів" [6, с. 37].

Професор В.Я. Малиновський визначає механізми державного управління як "...сукупність засобів організації управлінських процесів та способів впливу на розвиток керованих об'єктів із використанням відповідних методів управління, спрямованих на реалізацію цілей державного управління" [7].

О.В. Федорчак вважає, що "механізми державного управління — це складна система, призначена для практичного здійснення державного управління та досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, ме-

тоди, важелі, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційним забезпеченням" [8].

М.І. Круглов розглядає механізми державного управління як "...сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів цілеспрямованого впливу суб'єктів державного управління на діяльність об'єктів, що забезпечує узгодження інтересів учасників державного управління, які взаємодіють. Він вважає, що оскільки фактори державного управління можуть мати економічну, соціальну, організаційну, політичну і правову природу, то комплексний механізм державного управління повинен являти собою систему економічних, мотиваційних, організаційних, політичних і правових механізмів" [9, с. 111].

В.К. Плешко розглядає механізми державного управління у сфері прикордонної безпеки як "...сукупність політичних, нормативно-правових, безпекових, організаційних, військових, правоохоронних, мотиваційних, та інших заходів держави, спрямованих на реалізацію завдань прикордонної безпеки щодо забезпечення державного суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України" [10].

Аналіз теоретичних підходів щодо визначення поняття "механізми державного управління" дає підстави стверджувати, що не зважаючи на відсутність у науці державного управління загальноприйнятої дефініції цього поняття, більшість вітчизняних науковців консолідовані у тому, що поняття "механізми державного управління" має комплексний характер і є певною системою, що призначена для практичного здійснення цілей державного управління. Також встановлено, що механізми державного управління являють собою комплекс організаційних та практичних засобів, а також важелів і стимулів, за допомогою яких органами державної влади здійснюється управління всім спектром суспільно-політичного життя у державі.

Проведений аналіз наукових праць вітчизняних дослідників дозволив сформулювати авторське поняття "механізми державного управління безпекою українсько-російського державного кордону" як сукупність організаційних, політичних, правових, військових, безпекових та інших практичних заходів держави що запроваджуються компетентними у сфері національної безпеки органами державної влади України, спрямованих на реалізацію завдань національної безпеки щодо забезпечення недоторканості українсько-російського державного кордону, захисту державного суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України.

Зазначено, що механізми державного управління безпекою українсько-російського державного кордону запроваджуються з метою:

- 1) захисту суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості українсько-російського державного кордону на всій його протяжності;
- 2) недопущення незаконної зміни суміжною державою лінії спільного державного кордону;
- 3) урегулювання питань договірно-правового оформлення українсько-російського державного кордону на всій його протяжності;
- 4) протидії терористичним, екстремістським та сепаратистським проявам на українсько-російському державному кордоні;
- 5) забезпечення режиму українсько-російського державного кордону та прикордонного режиму;
- 6) ужиття комплексних політико-дипломатичних заходів із мінімізації прикордонних інцидентів та конфлі-

ктних ситуацій на державному кордоні з Російською Федерацією;

7) сприяння сталому розвитку прикордонних регіонів України і Російської Федерації, розвиток дружніх відносин між народами обох країн;

8) організації ритмічного функціонування пунктів пропуску через українсько-російський державний кордон;

9) розвитку прикордонної інфраструктури;

10) організації оперативно-службової, оперативнорозшукової, розвідувальної, службово-бойової діяльності у сфері державної безпеки;

11) упровадження інших практичних заходів, що зумовлені обстановкою на кордоні з Російською Федерацією.

Виходячи з аналізу сучасної військово-політичної обстановки на кордоні з РФ, нами пропонується такі види механізмів державного управління безпекою українсько-російського державного кордону:

а) загальні:

- організаційний механізм;
- політичний механізм;
- правовий механізм;

б) спеціальні:

- безпековий механізм;
- військовий механізм.

З метою вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері безпеки українсько-російського державного кордону, розглянемо та охарактеризуємо механізми державного управління у цій сфері.

Організаційний механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону має за мету забезпечення та попередження й нейтралізації потенційних і реальних загроз національній безпеці України у сфері безпеки українсько-російського державного кордону та запровадження єдиної державної політики національної безпеки у цій сфері шляхом:

- створення сприятливих внутрішньополітичних ситуацій для забезпечення національної безпеки у сфері безпеки українсько-російського державного кордону;
- забезпечення єдиної координації і взаємодії між органами державної влади України, що мають компетенцію з питань забезпечення безпеки українсько-російського державного кордону;
- розроблення додаткових заходів щодо зміцнення обороноздатності України у зв'язку з агресією Російської Федерації;
- посилення відповідальності органів державної влади всіх рівнів за порушення конституційних прав і свобод людини та громадянина;
- побудови ефективної системи забезпечення безпеки українсько-російського державного кордону за рахунок комплексного
- реформування сектору безпеки і оборони України;
- розвитку можливостей держави для оперативного реагування на потенційні загрози з боку РФ у прикордонній сфері, всебічне забезпечення сил безпеки та оборони держави для ефективного захисту національних інтересів України на державному кордоні;
- вдосконалення бюджетної політики України у сфері безпеки і оборони на основі законодавчого підвищення норм фінансування сил безпеки і оборони;
- удосконалення та розвитку системи демократичного цивільного контролю над сектору безпеки та оборони України.

Таким чином, організаційний механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону України — це система певних інструментів, методів, засобів, важелів та заходів, що спрямований на забезпечення та попередження й нейтралізації потенційних і реальних загроз національній безпеці України у сфері безпеки українсько-російського державного кордону.

Політичний механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону має за мету запровадження комплексу політико-дипломатичних заходів, що спрямовані на політичну підтримку з боку світової спільноти прагненням України захистити державний суверенітет, територіальну цілісність та недоторканість державного кордону в умовах військової інтервенції з боку Російської Федерації.

Політичний механізм реалізується шляхом:

- забезпечення політичної підтримки України з боку Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки та інших провідних країн світу;

- залучення до активного співробітництва впливових міжнародних організацій, в т.ч. ООН, ОБСЄ, Ради Європи;

- надання політичної підтримки з боку усієї світової спільноти мирних ініціатив України щодо врегулювання кризової ситуації у Луганській та Донецькій областях мирним (безконфліктним) шляхом;

- засудження військової інтервенції Російської Федерації проти України та введення розширеного пакету санкцій;

- забезпечення повноправної участі України у міжнародних безпекових організаціях, отримання від міжнародного співтовариства додаткових гарантій щодо захисту суверенітету та територіальної цілісності України;

- ужиття комплексу політико-дипломатичних заходів, що спрямовані на залучення політичної, військової, гуманітарної та іншої підтримки Україні з боку ЄС та США для оборони та захисту державного кордону з РФ;

- розробки та імплементації міжнародних проектів та програм, що спрямовані на посилення безпеки українсько-російського державного кордону;

- організації переговорного процесу щодо розширення формату Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ, що організовує свою діяльність на кордоні з РФ.

Таким чином, політичний механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону України — це комплекс політико-дипломатичних заходів, які спрямовані на підтримку з боку світової спільноти прагненням України захистити державний суверенітет, територіальну цілісність та недоторканість державного кордону в умовах військової інтервенції з боку Російської Федерації.

Правовий механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону має за мету нормативно-правове врегулювання між Україною і Російською Федерацією питань спільного державного кордону, дотримання його режиму та забезпечення безпеки.

Правовий механізм реалізується шляхом:

- організації переговорного процесу з Російською Федерацією з питань підготовки та укладення міждержавних договорів про спільний державний кордон, а також про режим спільного державного кордону, співробітництво та взаємодопомогу з прикордонних питань;

- дотримання усталених принципів та норм міжнародного права, а також забезпечення верховенства пра-

ва під час підготовки та укладення міждержавних договорів з РФ про спільний кордон;

- правового врегулювання питань функціонування пунктів пропуску на українсько-російському державному кордоні, розвитку прикордонної інфраструктури та охорони довкілля;

- узгодження правових норм з питань утримання лінії державного кордону, прикордонних знаків та прикордонної інфраструктури; впровадження господарської та природоохоронної діяльності;

- надання правової допомоги у питаннях охорони та захисту спільної ділянки державного кордону.

- врегулювання питань міждержавної співпраці між Україною і Росією у разі виникнення техногенних катастроф, стихійного лиха, прикордонних інцидентів тощо.

Отже, правовий механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону являє собою систему правових норм, що містяться в чинних міждержавних між Україною і РФ договорах та угодах. Зазначені міждержавні договори та угоди спрямовуються на урегулювання на міждержавному рівні питань забезпечення безпеки українсько-російського державного кордону.

Безпековий механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону, спрямований на забезпечення та попередження й нейтралізації потенційних і реальних загроз національній безпеці України у сфері безпеки українсько-російського державного кордону з метою захисту суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості українсько-російського державного кордону шляхом:

- створення ефективної системи охорони та оборони українсько-російського державного кордону від терористичної загрози, переміщення на територію України членів терористичних угруповань, зброї, боєприпасів, засобів диверсій та терору з території Російської Федерації;

- протидії сепаратистським, екстремістським, транскордонним та іншим злочинним угрупованням, що організовують свою протиправну діяльність через українсько-російський державний кордон;

- захисту державного кордону від розвідувально-підривної діяльності спеціальних служб РФ, що спрямована на дестабілізацію внутрішньополітичної ситуації в Україні;

- протидії спробам незаконної зміни проходження лінії українсько-російського державного кордону та забезпечення єдиного юридичного титулу кордону з РФ на всій його протяжності;

- захисту національних інтересів України на українсько-російському державному кордоні та у акваторії Азовського і Чорного морів, а також Керченській протоці;

- врегулювання питань договірно-правового оформлення українсько-російського державного кордону та дотримання його режиму на підставі усталених принципів міжнародного права;

- забезпечення чіткої координації та взаємодії компетентних органів державної влади України, що спрямована на охорону та оборону українсько-російського державного кордону;

- захисту громадян України під час перетинання спільного з РФ державного кордону, забезпечення ритмічного функціонування пунктів пропуску та прикордонної інфраструктури;

- мінімізації прикордонних інцидентів та конфліктних ситуацій на українсько-російському державному кордоні.

Отже, безпековий механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону — це комплекс спеціальних заходів, що спрямовані на захист суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості українсько-російського державного кордону.

Військовий механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону має за мету забезпечення адекватного реагування на загрозу повномасштабної військової агресії Російської Федерації на суверенну територію України шляхом:

- підготовки сил безпеки та оборони до ефективного стримування Росії від подальшого застосування військової сили по відношенню до України;

- оперативного реагування Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів на військову агресію з боку РФ;

- забезпечення чіткої координації та взаємодії суб'єктів забезпечення національної безпеки і оборони;

- надання озброєного опору незаконним воєнізованим формуванням, терористичним, екстремістським та сепаратистським угрупованням, що посягають на суверенітет та територіальну цілісність України;

- протидії та недопущення (військовими силами та засобами) протиправній зміни проходження лінії державного кордону, а також спробам захоплення і незаконного використання (освоєння) прикордонних ділянок території України;

- звільнення території України від окупації Автономної Республіки Крим з боку Російської Федерації, відновлення цілісності та суверенності держави, прав та свобод громадян України на тимчасово окупованих територіях.

Отже, військовий механізм державного управління безпекою українсько-російського державного кордону — це комплекс спеціальних заходів, що спрямовані на забезпечення адекватного реагування на загрозу повномасштабної військової агресії Російської Федерації на суверенну територію України.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи вищенаведене зазначимо, що механізми державного управління безпекою українсько-російського державного кордону — це сукупність організаційних, політичних, правових, військових, безпекових та інших практичних заходів держави що запроваджуються компетентними у сфері національної безпеки органами державної влади України, спрямованих на реалізацію завдань національної безпеки щодо забезпечення недоторканості українсько-російського державного кордону, захисту державного суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України.

Обґрунтовано, що найважливішими для сфери безпеки українсько-російського державного кордону є організаційний, політичний, правовий, безпековий та військовий механізми державного управління, а також з'ясовано їх роль у системі державного управління в цій сфері в умовах безпосередньої військової інтервенції з боку Російської Федерації.

Перспективою подальших розвідок даної проблематики є, на наш погляд, вивчення міжнародного досвіду врегулювання проблемних питань на державному кордоні під час військового конфлікту.

Література:

1. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 червня 2014 року "Про проведення односторонньої демаркації сухопутної ділянки українсько-російського державного кордону" [Електронний ре-

сурс]. — Режим доступу: <http://www.unian.ua/politics/929737-mzs-ukrajina-mae-pravo-na-odnostoronnyu-demarkatsiyu-kordonu-z-rosieyu.html>

2. Кабінет Міністрів України прийняв рішення про затвердження проекту "Стіна" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uapress.info/uk/news/show/29024>

3. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. — К.: НАДУ, 2010. — 820 с.

4. Авер'янов В.Б. Органи виконавчої влади в Україні. — К.: Ін Юре, 1997.

5. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: Проблеми теорії, методології, практики: моногр. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 328 с.

6. Нижник Н.Р., Машков О.А. Системний підхід в організації державного управління. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 160 с.

7. Малиновський В.Я. Державне управління. — К.: Вид-во Атіка, 2006. — 572 с.

8. Федорчак О.В. Класифікація механізмів державного управління // Демократичне врядування. — 2008. — № 1. — Електронне наукове фахове видання. — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf

9. Круглов М.И. Стратегическое управление компаний. — М.: Русская деловая литература, 1998. — С. 111.

10. Плешко В.К. Регіональні аспекти державного управління прикордонною безпекою: україно-молдовський кордон / Плешко В.К. // Держ. упр.: удосконалення та розвиток. — 2011. — № 12 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/>

References:

1. The decision of the Council of national security and defense of Ukraine (2014), "About the unilateral demarcation of the land area of the Ukrainian-Russian state border", available at: <http://www.unian.ua/politics/929737-mzs-ukrajina-mae-pravo-na-odnostoronnyu-demarkatsiyu-kordonu-z-rosieyu.html> (Accessed 21 September 2014).

2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), "The wall", available at: <http://uapress.info/uk/news/show/29024> (Accessed 21 September 2014).

3. Kovbasiuk, Yu.V. (2010), "Encyclopedic dictionary of public administration", NADU, Kyiv, Ukraine.

4. Averianov, V.B. (1997), The Executive bodies in Ukraine, Kyiv, Ukraine.

5. Bakumenko, V.D. (2000), Public-management decisions: problems of theory, methodology, practice [monograph], UADU, Kyiv, Ukraine.

6. Nizhnik, N.R. and Mashkov, O.A. (1998), A systematic approach to the organization of state control, UADU, Kyiv, Ukraine.

7. Malinowski, V.Y. (2006), Public administration, Atik, Kyiv, Ukraine.

8. Fedorchak, A.V. (2008), "Classification of mechanisms of state control", available at: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf (Accessed 21 September 2014).

9. Kruglov, M.I. (1998), "Threepiece management company", Moscow Russia.

10. Pleshko, V.K. (2011), "Regional aspects of public administration border security: the Ukrainian-Moldovan border", available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/> (Accessed 21 September 2014).

Стаття надійшла до редакції 22.09.2014 р.